

Asia: VM/1690/03.01.01/2019

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetukseksi julkisen hallinnon tiedonhallintalautakunnasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Poliisihallitus kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston luonnoksesta koskien asetusta julkisen hallinnon tiedonhallintakunnasta.

1.1.2020 voimaan astuvan lain julkisen hallinnon tiedonhallinnasta, jatkossa tiedonhallintalaki, (906/2019) 10 ja 11 §:ssä säädetään tiedonhallintalautakunnasta ja sen arviointitehtävästä.

Tiedonhallintalautakunta on uusi valtiovarainministeriön yhteydessä toimiva viranomainen, jonka tehtävänä on arvioida valtion virastojen ja laitosten sekä kuntien ja kuntayhtymien tiedonhallintalaissa säädettyjen vastuiden toteutumista (4 §), tiedonhallintamallin ja muutosvaikutusten arviointia (5 §), tietoaineistojen sähköiseen muotoon muuttamista ja saatavuutta (19 §), tietojen luovuttamista teknisen rajapinnan avulla viranomaisten välillä (22 §), katseluyhteyden avaamista viranomaiselle (23 §), tietoaineistojen luovuttamista teknisen rajapinnan avulla muille kuin viranomaisille (24 §), kuvausta asiakirjajulkisuuden toteuttamiseksi (28 §) sekä luvun 6 asianhallintaa ja palvelujen tiedonhallintaa koskevien säännösten toteutumista ja noudattamista, sekä edistää tiedonhallintalaissa säädettyjen tiedonhallinnan ja tietoturvallisuuden menettelytapojen ja lain vaatimusten toteuttamista. Valtioneuvosto nimittää tiedonhallintalautakunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Lautakunnan kokoonpanosta, toiminnan järjestämisestä, päätöksentekomenettelystä ja jäsenten pätevyysvaatimuksista sekä lautakunnan sihteerien tehtävistä säädetään parhaillaan lausuttavana olevalla valtioneuvoston asetuksella.

1 §: Soveltamisala

Ei lausuttavaa.

2, 3 ja 4 §: Lautakunnan kokoonpano ja pätevyysvaatimukset, toiminnan järjestäminen ja päätöksentekomenettely sekä sihteerien tehtävät

Lautakunnan yhtenä osaamisalueena olevan julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arvioimisen ja ohjaamisen osalta poliisi katsoo, että erityisesti turvallisuusverkon toimijoiden osalta tulee varmistaa, että lautakunnassa on tehtävään nähden riittävä edustus ja asiantuntemus.

Tiedonhallintalain tavoitteena on ollut tietoaaineistojen koko elinkaarta koskevan ohjaamisen sääntely. Vaikka arkistoa koskeva sääntely jäi osittain tiedonhallintalaista ja valmisteltavaksi erikseen, tiedonhallintalaki ja sen keskeinen vaatimus tiedonhallintamallin kuvaamisesta sisältävät arkistoa koskevat säännökset. Tiedonhallintalautakunnan tulisi siten tiedonhallintalakiin sisällytetyistä lähtökohdista kyetä arvioimaan ja riittävässä määrin myös ohjaamaan yleisen edun mukaisten arkistointitarpeiden suunnittelua ja toteuttamista. Se on keskeinen ja yhteiskunnallisesti merkittävä osa muutoin toiminnalliseen tehokkuuteen painottuvaa tiedonhallinnan muutosten kokonaisarviointia.

Toimiva, tietoaaineistojen koko elinkaarta koskeva ohjaus edellyttää tiedonhallintasääntelyn voimaantullessa, ja todennäköisesti myös arkistosääntelyn uudistamisen jälkeen, tiivistä yhteistyötä tiedonhallintalautakunnan ja Kansallisarkiston välillä. Sähköisten asiankäsitelyjärjestelmien sisältämiä henkilötietoja on minimoitava usein nopeasyklisesti, jolloin on välttämätöntä, että arvioitaessa ja ohjattaessa tietoaaineistojen yhteentoimivuutta, tietoturvallisuutta ja kustannustehokkuutta, on voitava arvioida riittävästi myös tarvetta ohjata tietoaaineiston arkistointia koskevat puutteet arkistolain mukaiseen päätöksentekomenettelyyn.

Nimitettävän lautakunnan jäseniltä ja varajäseniltä edellytetään asetusluonnoksen 2 §:n mukaan joko tieteellisessä toiminnassa tai käytännössä osoitettua perehtyneisyyttä vähintään yhteen asiantuntemusalueeseen. Asetusluonnoksen 3 §:n mukaan lautakunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan lisäksi vähintään puolet lautakunnan jäsenistä on läsnä. Koska lautakunta tulee arvioimaan ja ohjaamaan huomattavan laajaa julkisen hallinnon tiedonhallinnan kokonaisuutta, jossa kaikki tiedonhallintalaissa ja muussa tiedonhallintaa koskevassa sääntelyssä asetetut vaatimukset on sovitettava yhteen, voisi lautakunnan jäseniltä ja valmistelevalta sihteeristöltä kohtuullisesti odottaa syvällistä ja laaja-alaista perehtyneisyyttä useammalta kuin yhdeltä julkisen hallinnon tiedonhallinnan asiantuntemusalueelta.

Valtioneuvoston asetuksessa olisi lisäksi riittävällä tavalla tarkennettava tiedonhallintalain 10 §:n tarkoittamaa lautakunnan asiantuntemusta tietoaaineistojen tiedonhallinnan sisällöstä siten, että sen voidaan ymmärtää tarkoittavan myös tietoaaineistojen arkistointia tukevaa toiminnan ja sen kehittämisen ohjausta.

5 §: Voimaantulo

Ei lausuttavaa.

Poliisiylijohtaja

Seppo Kolehmainen

Ryhmäpäällikkö

Antti Lehto

Lehto Antti
Poliisihallitus